

FEMAD³

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ

Festival mladého amatérského divadla sobota 14. 9. 2024

8:30–10:00	Snídaně
10:00–11:40	Divadlo V Roztocké, Jilemnice, Anna Saavedra: KUŘAČKY A SPASITELKY
11:30–13:30	Oběd
12:25–13:25	Semináře
13:40–14:40	Beseda v kruhu
15:00–16:10	MonAmour Mnich, z.s. Vendula Borůvková: MODELKA XXL
16:30–17:30	Semináře
17:15–19:15	Večeře
18:00–19:00	Beseda v kruhu
19:30–21:15	Rádo by divadlo Klapý M. Szczygielski: SKORÁPKA
21:25–22:25	Semináře
22:40–23:40	Beseda v kruhu

SILNÉ TÉMA, DRAHÁ HRA. ALE ŠLY JSME DO TOHO

*Tři vražedkyně na jevišti, to se jen tak nevidí, a to ještě hra Odpověď na všechno ani není gangsterka. Vlastně jsou tam vražedkyně dvě a třetí se za ni tak nějak považuje. A o tom, která vraždila, vypráví jen jedna, Carmen. V inscenaci souboru **Li-Di z Litoměřic** ji ztělesnila Tereza Rozmarová.*

Co vás vedlo k tomu, vybrat si tuto současnou americkou hru?

Po přečtení několika scénářů, hlavně tedy s dalšími členkami našeho souboru, které tady dnes nejsou, nás zaujalo především to téma. Násilí na ženách.

Téma znásilnění je velmi silné, ne každý se do něj pustí. Co vedlo vás?

Cítíme potřebu o tom mluvit, protože se o něm ve společnosti mluví málo. Scénář nenabízí černobílý náhled na znásilnění, je tam více úhlů, jak se na to dá koukat, i jaká rizika přináší společnost. Také zastáváme názor, že i když se dotkne v sále se sto diváky jedno člověka, stačí to.

Jak jste se dostali k právu na takovou hru, jsou drahá?

Ano, jsou. Stejně jako na všechny současné hry, ale rozhodli jsme se pro tuto a šli jsme do toho s tím, že to něco bude stát.

Téma je hodně ženské, hrajete jen ženy, ale hru napsal muž a vás režírovali dva muži. Cítíte tam jinou perspektivu?

Určitě. Hra je celá podávaná s lehkou nadsázkou, protože téma je samo o sobě velmi vážné. Každý si umíme představit, jak to na člověka může dolehnout. Proto je

napsaná, aby nefungovala jako citové vydírání, a my se s tím snažíme pracovat. A ten mužský pohled režisérů dává zase trochu jinou perspektivu. Vyvarováme se tomu, aby se z toho stalo feministické představení.

Je tohle váš první FEMAD? Jste poprvé v Poděbradech?

Ano, jsme zde úplně poprvé. Slýcháme o FEMADu od našich kamarádů ochotníků už roky a jsme moc rádi, že se ho letos můžeme také zúčastnit. ■

DIVÁCKÉ VÝKŘIKY

Chození od ničeho k ničemu.

Nemuselo to být tak sprostý.

Zahrály to skvěle, to musím říct.

Já jsem ještě v šoku!

No byla kláda, holky byly dobré.

Já to vstřebávám, nemím to teď říct, zrovna jsem přemýšlela nad takovou klasickou divadelní otázkou „co jsme to viděli“? Ty ženy se mi moc líbily.

Nominace na nejlepší ženský výkon:
Tereza Rozmarová za roli Carmen

Nominace
na nejlepší
mužský herecký
výkon za roli
Otece Ubu:
**Matěj
Hromádka**

Nominace
na nejlepší
ženský
herecký výkon
za roli
Hromoslava:
Tereza Tichá

MÁM JEDNU RUKU NAD HLAVOU

Soubor **Divadla Jesličky Josefa Tejkle** se vzepřel tradici a aby dokázal, že nikdo ze členů netouží po moci být vyzpovídán pro zpravodaj, odpovídali maně a napřeskáčku (pravda, jiná část v té chvíli ještě uklízela scénu, takže úplné rovnosti nebylo dosaženo).

Jak vnímáte poselství inscenace v kontextu dneška?

Téma hry je takový věčný začarovaný kruh toho, jak se lidé dostávají k moci. Starý vládce padne, ale nový vás bude zase nahazovat stejnou kaší. Jelikož jsme tuto inscenaci začali zkoušet v době, kdy začala válka na Ukrajině, vnímali jsme nadčasovost této surrealistické klasiky o to víc.

Jaký máte vztah k absurdnímu humoru, který se ve hře objevuje?

Nám vyhovuje. Přeci jen, v absurdních situacích je nejlepší se zasmát, je to nejúčinnější zbraň.

Co pro vás bylo nejnáročnější při práci s loutkami?

Překvapivě to bylo strašně fyzicky náročné, dost to bolelo. Držet ruku pět minut nad hlavou není tak jednoduché, jak se může zdát. Oproti normálnímu herectví člověk není vidět, jen pohybuje rukou do zvuků a dialogů. Celá tahle aparatura čítá asi pět lidí, kteří se ani na chvíli nezastaví. Každopádně nás to baví.

Co považujete za hlavní uměleckou výzvu této produkce, ať už v oblasti režie, scénografie nebo herectví?

Takovou největší překážkou je asi těch sto kilo, které má Otec Ubu na sobě. Musí se vždycky chystat už hodinu před začátkem a pak tam ještě chvíli musí ležet pod peřinou. Teplota stoupá a ke konci už je to docela sauna.

Na FEMADu jste v tomto složení poprvé. Jak se vám tu líbí?

Počasí je bohužel špatné, ale za to nikdo nemůže. Máte hezké a příjemné divadlo, skvělé publikum. ■

DIVÁCKÉ VÝKŘIKY

Bylo to bezpochyby originální, ale možná na mě až moc. Asi bych ocenil jiný žánr a trochu konvenčnější představení.

Z představení jsem byla rozpačitá, něco mi tam chybělo, vlastně to bylo o ničem.

Představení bylo zajímavé, neobvyklé, hezky zpracované a herci to skvěle uměli.

Asi jsem nikdy takový typ představení neviděla. Zamíchal to s mými pocity, budu potřebovat čas, abych si to srovnala.

Nebylo to nějak uřvaný? - Ne, naopak vzadu některým hercům nebylo občas rozumět.

Nečekal jsem, že budou házet kaší... genialní. - Ohodili sotva první řadu, nic moc. - Chapu to tak, že se lidé ne-spíní zvnějšku. Spíní se jinak.

PODĚBRADSKÝ GURMET

Po venkovním ochlazení je to spíš na grog nebo punč, nicméně hojná divácká účast na představeních zajistí proteplení vzduchu v divadle. A tak, hrr na pivo! Ve Žbliku baru se točí i světlý jedenáctistupňový Velkopopovický kozel, ale my jsme pro dnešní food recenzi vybrali nápoj z domácí varny Poděbradský zdroj. Byť jsou letošní Velikonoce dávno pryč a do těch příštích zbývá přesně 30 týdnů, v duchu letošního ročníku jde o pivo barvy zelené. Natočeno do plastového kelímku s potiskem nemůže svou barvu dát tolik na odív, v tomto případě však piják rád odpustí, neb potisk je složen s mnohačetného opakování slova Femad. Recenzní „hladinka“ byla dosti vychlazená, tak asi jeden stupeň přes míru, kdy vyniká vůně nápoje a doušek zanechává na jazyku a patře příjemnou chmelově sladovou polituru. Naštěstí lok v hrdle ještě nezamrzal, jak se to stává, když se chladicí agregát poblázní.

Při čtvrt hodině konverzace jsme nechali pivo orazit, chutnalo o poznání více jako pivo. Uspokojí zejména znalce, jimž vyhovuje, když zprvu nasládlá chuť v ústech zhořkne. Bylo by odvážné napsat, že se v zeleno-pivu prosazují ovocné tóny, například kiwi nebo ještě nedozrálých švestek, protože se nechceme dostat do sporu z neznalci, kteří tak jemné valéry necítí. Ovšem na zřetelné ječmenné lince trvat musíme, i kdyby se našel popírač její přítomnosti v chuti moku. Celkově se zelenáč pije snadno a rychle a kdo je zvyklý před posledním napitím rozhýbat mírně krouživým pohybem nápoje ve sklenici (promiňte eufemismus), zde neprohloupí - oteplením nápoje o několik desetin stupně dosáhne toho, že po polknutí dostane chuť na další půllitr s opět studenějším obsahem.

Je třeba pochválit festivalový bufet za vtipné zpestření beverage sekce. Podle obsluhy jde na odbyt docela dobře, a tak zveme návštěvníky, kteří ještě neokusili, k degustaci. S podotekem, že je-li někdo pivním ignorantem jako nejmenovaný přítomný ředitel, měl by se raději držet drinků jiných. Co kdyby zelené pivo do neděle došlo? Nicméně spravedlivě je třeba říci, že to byl ředitel, kdo speciálně pro Femad várku přibarveného piva vyjednal.

Ještě douška k fotografii - ujišťujeme bdělé pracovnice MKC Poděbrady, že pivo nebylo neseno přes hlediště, tudíž nebyl překročen kodex zdejších vyhlášených zakazovacích cedulek.

Nominace na
nejlepší ženský
herecký výkon
za více rolí:
Petra Šarhanová

Nominace na
nejlepší mužský
herecký výkon
za roli Povondry:
Alexandr Melák

DIVÁCKÉ VÝKŘIKY

*Bylo to spíš pro někoho, kdo už
Válku s mloky zná.*

Dojemné a nadčasové.

Děsně, děsně náročná věc.

*Ta herečka, co předvedla asi pět
různých etud, je na Thálii.*

*To je problém knih převedených
na divadlo – nikdy tam nenacpe
všechno.*

*Moc slov, pohybu dost,
ale jednání málo.*

ČLOVĚK MÁ V SOBĚ ZAKÓDOVANÝ SEBEZÁHUBNÝ PRINCIP

Karel Čapek napsal slavná dramata, ale **Studio Divadla Haná**, kde se slavným autorem zabývají, tentokrát přivezla dramaturgii jeho klasického románu *Válka s mloky*. Jak se inscenace *Povondra to zařídí* ocitla na repertoáru, vypráví režisér Tomáš Dorazil.

Čím Vás oslovila Čapkova hra *Válka s mloky*?

Pracujeme s Čapkovou tetralogií. První díl byl *Krakatit*, *Válka s mloky* neboli *Povondra to zařídí* na něj navazuje a připravujeme *R.U.R.* Čtvrtý díl bude *Věc Makropulos*. Jsou to všechno utopistická Čapkova díla. V podstatě to bude takový seriál.

Jestli jsem to pochopila správně, text jste si napsali sami, ale podle románové předlohy.

Ano, až na nějaké divadelní vycpávky je ponechán původní Čapkův text. *Válka s mloky* je poměrně složitá kompozice,

takový patchworkový román, který nemá hlavní hrdiny, odehrává se na tisíce různých místech v různých časech a podobně. Takže tvorba scénáře vlastně spočívala v tom, to nějak seskládat.

Vnímáte nějakou alegorii mezi dějem *Války s mloky* a dnešní dobou?

To byla alegorie již v těch 30. letech, na kolonialismus a nastupující nacismus v Německu. Dnes jsou ty významy sice posunuté, ale je až děsivé, jak i téměř po sto letech pořád platí. Já z toho osobně nejsem rád, jak je to aktuální, protože jsem šel do toho Čapka s tím, že si tam budeme hledat něco jiného, než obvykle čtenáři nebo diváci hledají, ale doba se, nejdřív covidem a pak válkou na Ukrajině, tak aktualizovala, že opravdu nejsem šťastný, jak je to pravdivý.

Co vás tedy na dnešní době trápí?

Tak nejvíc asi ekologická krize celého světa a vůbec sebezáhubný princip zakódovaný v člověku. Neschopnost bránit se zlu. ■

BESEDY V KRUHU

KRÁL UBU ANEB MŠE ZA VZNEŠENÉ DUŠE

Diskuse živě kralovala v kaši matky Ubu. Padly otázky, není-li v inscenaci tato kaše dokonce hlavním principem (jejich tužeb). Soubor litoval toho, že kaše tentokrát nepřešla „přes rampu“ ani do šesté řady. Diváci to však spíše chválili.

ČERNÁ OSOBA

Vypíchla nejasnost žánru (absurdní drama či parodie?), nesourodost kostýmů a nevyrovnanost hereckých výkonů včetně horší srozumitelnosti.

BÍLÁ OSOBA

Kvítuje vyznění tématu nekonečné cykličnosti politiky. Líbila se jí funkční scéna; metaforičnost znaků na kostýmech. Ocenila kolektivní herectví a skvělou práci s loutkami. Bylo to krásně hnusné.

NÁZORY Z PLÉNA:

Oproti Volyni na konci tolik nevyzněla ona marnost cykličnosti.

Málo akcentována lidská blbost.

Bazální problém je potlačená expozice, takže se postavám věci stávají náhodně.

Manipulace matky Ubu je jasná pod peřinou, od chvíle, kdy se miliskuje s vojáky, se ztrácí.

ODPOVĚĎ NA VŠECHNO

Univerzální odpověď na všechno nepadla. Zato si přítomní pobesedovali o aktuálnosti textů a také o určitému druhu divadelních mýtů... Tedy *MeeToo*. Mohlo by odpovědi na všechno být třeba násilí?

ČERNÁ OSOBA

Shledala problém ve výběru textu, který nepřináší nic nového. Inscenaci vnímá spíše jako rozhlasovou hru. Chybělo uzavření dramatických oblouků i motivy a vývoj postav. To v kombinaci s příliš dlouhou expozicí divákovi zabraňuje se ve hře dobře orientovat.

NÁZORY Z PLÉNA:

Motiv, kdy mstitel bere spravedlnost do vlastních rukou, dnes působí jako klišé.

Ve hře se spousta textu pouze odřikává. Když se k tomu připočte chybějící napětí, tichý hlas jedné z hereček a pouze obecná zpověď postav, divácká pozornost se ztrácí.

Kladem je diference postav - chováním i kostýmově. I přes slabší text slušně odvedený herecký koncert.

BÍLÁ OSOBA

Skvělou sebranost hereček podtrhuje jejich přirozený a autentický projev. Dějové „twisty“, hře propůjčují punc dobře postavené detektivky. Reflexe závažných společenských témat slouží i jako prvek k poznání postav. Hra ukázala, že ani toto téma není čistě černobílé.

ZAŘÍDIL TO POVONDRA

Mohlo by se zdát, že si za to *Povondra* může sám, ale jak v debatě několikrát zaznělo, mohli si za to všichni rovným dílem. Debatující se shodli, že v tomto představení byly herecké výkony naprosto srovnatelné..

ČERNÁ OSOBA

Scénografie nabízela jistě více zajímavých možností využití, například díky šikmině, bohužel její potenciál zůstal nevyužitý. Zbytečný byl i počet tří vyprávěcích děje, kteří v mnoha případech řekli, co se bude dít, aby se to posléze odehrálo. Což bylo na škodu kvůli zpomalení děje a popisnosti.

BÍLÁ OSOBA

Soubor si zvolil skvělý text, který inovativním způsobem představil divákům. Zajímavá a precizní práce se světly. Dobrá výslovnost a srozumitelnost u všech herců. Kvalitní herecké výkony. Výrazný motiv smyček kolem krku, které si postavy nasazují a utahují do rovinné samy, působí hodně silně.

NÁZORY Z PLÉNA:

Režie si skvěle poradila s postavami mloků, kteří se na scéně nemusí ani jednou ukázat, přesto v divácích zanechávají neurčitý pocit tajemna.

U herců bylo po celou dobu výrazné průběžné jednání, které pomáhalo dostat emoce do hlediště. Bohužel prostřední část byla pro některé diváky k nepřečkání.

Postavy reportérů vnášejí do hry téma síly médií, která v případě potřeby mohou zabarvovat realitu.

ČÁST DRUHÁ – PANELÁKY

Najdete české město, na jehož katastru nestojí panelové domy z doby socialismu? Zatím se to nikomu nepodařilo. Máme je i v Poděbradech, a hned dvojího charakteru - ty, co tvoří sídliště, stojí na Žižkově, a několik různě vysokých, připláclych ke starší zástavbě a zastiňujících její okraj, vyrostlo na ulici dr. Horákové. Zároveň pohřbily někdejší urbanistický záměr udělat z této ulice solidní průjezdní tepnu městem ve zhruba severojižním směru. A tak je naše město tak nějak kompletní, nechybí mu nic, co v republice v době dvou miléníí dělá lidské sídlo lidským sídlem. V našem uvažování, jak se ten který městský prvek nabízí pro divadlo typu site specific, se zastavme mezi těmito obytnými domy, naprosto specifickými i tím, že slovo panelák nemá anglický ekvivalent.

Málokteré české sídliště vytváří to, čemu se hezky česky říká „no go zone“, i když jsou tak stále vnímána. Ale život je tu přece jen jiný než ve vilové čtvrti, lidé mají k sobě blíž, ne snad srdcem, ale z donucení - potkávají se ve výtazích, auta parkují hromadně vedle sebe a část nedojde dál než do nejbližší hospody, jako je u nás třeba Krystal. Děti dnes sice netráví tolik času „chozením ven“, ale party tu mají, nemyslete si, že ne.

Takže by poděbradské paneláky mohly posloužit jako kulisy k nějaké hře pro mládež. V tvorbě spisovatele a dramaturga Jiřího Tibitanzla se projevil vliv života v Havířově. Člověk musí být opravdu originál, aby si zamiloval město sestavené v podstatě hlavně z panelových domů. Jenže suďte druhou duší! To umělci nedělají, umělci přijímají, a tak by se i mezi našimi polabskými paneláky určitě krásně vyjímalo Tibitanzlova dramatinizace Císařových no-

vých šatů, pohádky Hanse Christiana Andersena. Proč by průvod musel projít historickým centrem? Naopak, spíš na periferii by zpupný nahý panovník dostal, co by zasloužil. No a víte, že se divadlem zabýval i Charles Dickens? Nemáme zde na mysli jeho mysteriózní vztah k herečce Ellen Ternanové, nýbrž spolupráci se spisovatelem Wiliem Collinssem. U dvou her jsou uvedeni jako spoluautoři a jedna z nich nazvaná Průjezd zakázán postavená na propletenosti osudu chlapců stejného jména a příjmení, ale rozdílného sociálního postavení, si přímo říká o aktualizaci a zasazení do neosobního prostředí, kde někdy jen docela tenký panel dělí životy rodin zcela odlišných majetkových poměrů. A když kontrast, tak pořádný. Jak by dnes jednal Král Oidipus, kdyby se dozvěděl pravdu o svém původu? Kterak by svou pomstu zosnovala Élektra? A jaké vnuknutí by přimělo změnit názor Filokteta? Sofoklés přivedl tyto hrdiny na svět v aristokratické či heroické podobě, jenže „antický“ rozměr jeho příběhů padá s uvědoměním, že toto se může stát každému. I obyvateli sídliště. A tak tedy, s klasikou i mezi paneláky!

P. S.: Redakce si je vědoma svého slibu z předchozího dílu tohoto miniseriálu, že do poděbradských realit přivze i nějakou tu komedii, a pouze odsouvá jeho splnění na díl příštím. ■

CENA PAVLA BOŠKA

za celoživotní přínos amatérskému divadlu
s přihlédnutím k formování festivalu FEMAD
byla udělena

Prof. Františku Laurinovi